

Leesmotivatie in de middenbouw Comprixdag 2026

Presentatie: Anneke Bemer

2

Inhoud

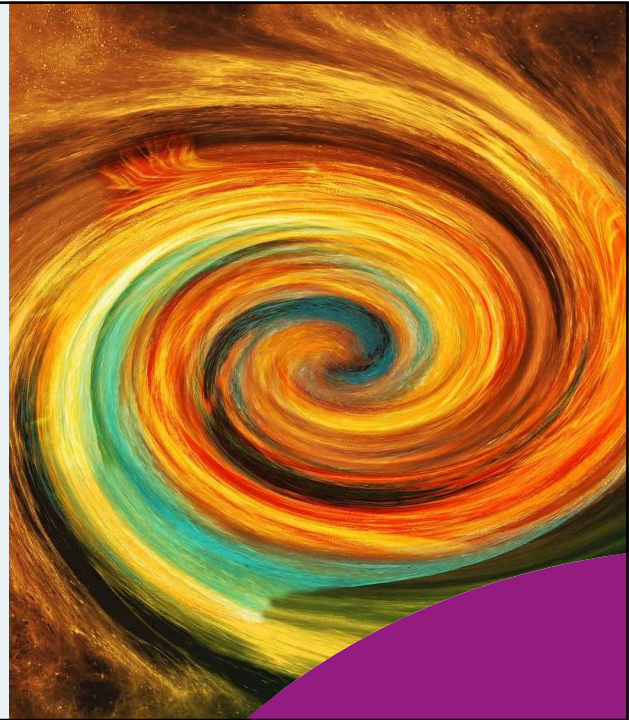
- De positieve leesspiraal
- Een leescultuur in de middenbouw opbouwen vanuit vier pijlers:
 - Keuze
 - Leesroutine
 - Reactie en interactie
 - Monitoren

5

Verband leesvaardigheid en leesmotivatie

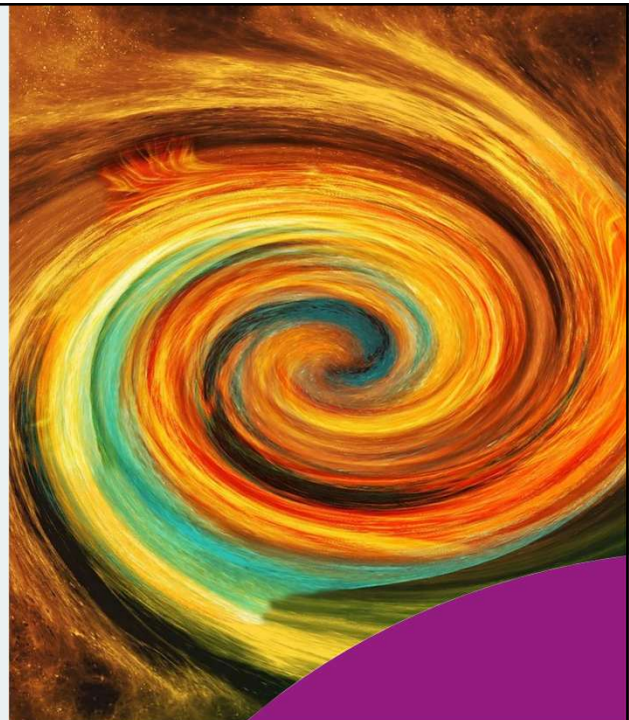
- Goede technische leesvaardigheid = meer leeskilometers
- Vaardigheid wordt hierdoor verder vergroot:
 - Een positieve leesspiraal

6

Positieve leesspiraal

- Ook positieve ervaringen met verhalen (luisteren en lezen) zorgen voor meer motivatie om boeken te willen lezen.
- Kinderen komen in een positieve leesspiraal terecht.

7

De positieve leesspiraal

Brainstorm met je naaste collega:

- *Wat kun je als leerkracht/team doen om te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen in een positieve leesspiraal terechtkomen?*

8

Van leesspiraal naar leescultuur

- Door de vier pijlers passend bij je groep in te richten, zorg je voor een goede voedingsbodem voor een positieve leesspiraal.

Artikelen:

[Vier pijlers voor het neerzetten van een leescultuur op school - Wij-leren.nl](#)

[Effectief vrij-leesmoment - Wij-leren.nl](#)

9

Keuze

- Keuze binnen kaders: autonomie
- Beperk keuze:
 - Keuze uit vijf boeken is makkelijker dan keuze uit vijftig.
 - Ververs het aanbod regelmatig
- Andere keuzemogelijkheden

10

Kaders aanbod

- Groep 3: leesboekjes voor de doelgroep, prentenboeken, informatieboeken. Kaft naar de voorkant bij keuze.
- Groep 4: vooral leesboekjes voor de doelgroep, t/m E4-leesniveauniveau op AVI-niveau, daarna kan die indeling losgelaten worden.
- Groep 5: A-leesboeken van verschillende genres en dimensies, AVI-leesboekjes voor risicolezers

11

Rol van de leerkracht

- Kader het aanbod
- Ondersteun keuzeproces
- Ga in gesprek over leesvoorkeuren
- Enthousiasmeer:
 - Zet (nieuw) aanbod *in the picture*
 - Lees boeken zelf en raad ze gericht aan kinderen aan

12

Leesroutine

Een goed ingeslepen routine zorgt voor rust en effectiviteit:

- Samen afspraken maken (bespreek ook het waarom)
- Afspraken zichtbaar tijdens de leestijd
- Consequent naleven
- Regelmatig evalueren

Lezen

In groep 6A:

- Zijn we stil tijdens het lezen
- Ruilen we geen boeken tijdens het lezen
- Blijven we zitten op onze plek
- Gaan voor het lezen de wc

14

Opbouw afspraken, een voorbeeld

Groep 3

- Tijdens de leestijd op je plaats blijven.
- Zorgen voor voldoende leesvoer.
- Andere kinderen niet storen tijdens de leestijd.

Groep 4

- Alleen boeken ruilen die uit zijn (in principe).
- Bladwijzer ertussen waar je gebleven bent op het einde van de leestijd.
- Hardop-lezers en stillezers > andere kant van de groep.

Groep 5

- Gerichte afspraken voor ruilen van een boek dat niet uit is, bijvoorbeeld een joker inzetten.
- Leer de kinderen de bladzijde uit te lezen als de leestijd voorbij is.

15

Groep 5, een sleutelgroep

- Technisch leesniveau voldoende geautomatiseerd
- Leesboeken met mooie verhalen
- Let extra op:
 - Opbouw goede leesroutine groep
 - Opbouw goede leeshouding kinderen
 - Passende boeken

16

Leestijd en leesroutine

Overwegingen

Groep 3

Groep 4

Groep 5

17

Reactie en interactie

- Samen ervaringen uitwisselen
- Activiteiten om leesgedrag te bevorderen
 - Verschillende invalshoeken
 - Document met voorbeelden

18

1

2

3

4

Werkvorm: De beginzin
Welke beginzin hoort bij welk boek?

- 'De deur van de school vloog open. De kinderen stroomden naar buiten. Het was stralend weer. Er was zoals altijd geen wolkje aan de lucht.'*
- 'Het was de eerste avond in ons eigen huis'*
- 'De president zat in een ligstoel aan de rand van zijn zwembad.'*
- 'Langgeleden in de dagen van de armoede, waren twee kleine kinderen alleen op de wereld achtergebleven.'*

19

Monitoren

- Leesgedrag en leesontwikkeling volgen
- Vastleggen
- Uitgangspunt voor passende ondersteuning en ontwikkeling

20

Monitoren

Wat wil je weten?

- Wie vindt het leuk om te gaan lezen?
- Zijn de leerlingen 'echt' aan het lezen?
- Lezen mijn leerlingen de boeken ook uit?
- Wát lezen mijn leerlingen?
- Welke leerlingen kunnen een boek kiezen dat bij hen past?

21

Leeslogboek

- Kinderen brengen hun eigen leesontwikkeling in kaart.
- Laagdrempelig
- Goede input minilessen

Jaira Leeslogboek leerplan 5-8

DATUM VAN LEZEN	TITEL	SCHRIJVER	DATUM VAN BELEZEN	BEOORDELING
07-3	Aventië, hoe of het alle gemaakt	ALMA NOORT	10-3	😊 😊 😊
11-3	veel mijn geheimen	cast	4-9	😊 😊 😊
4-4	riene en sam in pie is na abg	KROE	4-11	😊 😊 😊
4-10	kollet de en Birk	meer Ellen	10-11	😊 😊 😊
10-11	Koe kip en het zijn heten	berde Wardels	10-5	😊 😊 😊
10-5	keet met bubbel	FEMKE DEKKE		😊 😊 😊
				😊 😊 😊
				😊 😊 😊
				😊 😊 😊
				😊 😊 😊

lezen taal Spellen taal

22

Succes!

Anneke Bemer
a.bemer@cedgroep.nl

